

चोरखमारा मध्यम प्रकल्प, ता. तिरोडा, जि.
गोंदिया धरण व वितरण प्रणालीच्या विशेष
दुरुस्ती कामाच्या प्रस्तावास प्रशासकीय
मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक: प्रमा-२०१९/ (प्र.क्र. १०९ /२०१९)/ सिं.व्य.(कामे)

मंत्रालय, मुंबई ४०००३२,

दिनांक: ११/०९/२०१९.

- वाचा :-** १. कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचे पत्र क्र. जा.क्र. १२५९/ विपाविमां कातां-६(१) चोरखमारा म.प्र./प्रमाप्र/२०१९, दि. ०१/०२/२०१९.
२. अधिक्षक अभियंता, भंडारा सिंचन मंडळ, भंडारायांचे पत्र क्र. जा.क्र. १६८०/भंसिमं/ तांशा ३/बो.व चो.वि.दु/२०१९, दि. ०२/०७/२०१९
३. शासन निर्णय-२०१७/५६६/१७/सिंच्य (कामे), दि. ३१/०८/२०१८
४. शासन निर्णय - संकीर्ण-२०१६/(२७/२०१६)/लपा-२, दि. २६/०५/२०१७.
५. शासन निर्णय- संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.५५१/१७/सिंच्य (कामे), दि. २७/११/२०१८.

प्रस्तावना :-

चोरखमारा मध्यम प्रकल्पाचे बांधकाम वर्ष १९२३ मध्ये पूर्ण करण्यात आले. प्रकल्पाचे धरणाची लांबी १५६ मी. आहे. प्रकल्पाच्या उपयुक्त जलसाठा २०.८० दलघमी आहे.

१) कालवे :- या प्रकल्पाअंतर्गत उजवा मुख्य कालवा १२.८९ कि.मी लांबीचा असून त्यावरील उपकालवे ५.२६ कि.मी. लांबीचे आहे व विसर्ग क्षमता २.५७ घमी/सेकंद आहे तसेच डावा मुख्य कालवा ९.१० कि.मी. लांबीचा असून त्यावरील उपकालवे ९.७० कि.मी. लांबीचे व विसर्ग क्षमता ६.६४ घमी/सेकंद आहे. डावा कालव्याचे सा.क्र. ५२८५ मी. वरुन निघालेली कोडेलोहास वितरिका १८.९० कि.मी. लांबीची असून त्यावरील उपकालवे २१.८५ कि.मी. लांबीचे आहेत.

२) प्रकल्पीय पाणीसाठा :- या प्रकल्पाचा प्रकल्पीय पाणीसाठा २१.०५२ दलघमी असून मृत साठा ०.२५२ दलघमी आहे एकूण उपयुक्त पाणीसाठा २०.८० दलघमी आहे. धरणाची एकूण लांबी १५६३ मी. असून धरणाची महत्तम उंची १८.४७ मी. आहे. सांडव्याची लांबी १५६ मी. आहे. सांडव्याचा प्रकार ओगी टाईप असून त्याचा विसर्ग २६४.८३ घमी/सेकंद आहे.

३) सिंचन क्षेत्र :- या प्रकल्पाचे प्रकल्पीय समादेश २४५५६ हे. शेतीलायक क्षेत्र ८५४४ हे. व सिंचन क्षेत्र ५३०७ हे. आहे.

चोरखमारा मध्यम प्रकल्प ब्रिटीश कालीन असुन प्रकल्पाला ९६ वर्ष पूर्ण झाले आहे. प्रकल्पांची निर्मित सिंचन क्षमता ५५९७ हेक्टर असुन करारनामा क्षेत्र ५३०५ हेक्टर आहे. मागील ५ वर्षात सरासरी ५००० हेक्टर क्षेत्रास सिंचन करण्यात येत आहे. प्रकल्पाची सिंचन क्षमता निर्मित असुन सुध्दा मागील काही वर्षात प्रत्यक्ष सिंचन क्षेत्र कमी होत आहे. विशेष दुरुस्ती अंतर्गत प्रकल्पाचे कामे झाल्यास उर्वरीत **सिंचन क्षेत्र पुनःस्थापित** करणे शक्य होणार आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या सिंचन पध्दतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन कायदा २००५ अन्वये प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रांतर्गत ११ पाणी वापर संस्था प्रस्तावित आहेत. त्या अनुषंगाने अधिसूचना १, २ व अधिसूचना ३ ची कामे प्रक्रीया आहेत. प्रकल्पावर प्रस्तावित पाणी वापर संस्था स्थापित करुन लाभक्षेत्र हस्तांतरीत करण्याआधी क्षतिग्रस्त

मुख्य कालव्याचे काटछेद संकल्पित काटछेदाप्रमाणे पुनर्स्थापित करणे, अंशतः क्षतिग्रस्त बांधकामाची दुरुस्ती करणे व पूर्णतः क्षतिग्रस्त बांधकामाची पुनर्बांधणी करणे अत्यंत गरजेचे आहे. प्रत्यक्षात सिंचनात येणाऱ्या अडचणी व पाण्याचा व्यय टाळण्याचे दृष्टीने तसेच प्रकल्पावर पाणी वापर संस्था स्थापन करून संस्थास कालवा प्रणाली हस्तांतरित करण्याचे दृष्टीने विशेष दुरुस्ती व पुनर्स्थापना अंतर्गत तातडीने पूर्ण करणे आवश्यक असल्याबाबत महामंडळाने उपरोक्त संदर्भि पत्र क्र. १ व २ अनव्ये शिफारस केलेली आहे. तसेच विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या नियामक मंडळ ठराव क्र.७४ अनु क्र.२ मध्ये या कामाची शिफारस केलेली आहे.त्यानुषंगाने चोरखमारा मध्यम प्रकल्पाचे वितरण प्रणालीच्या विशेष दुरुस्तीच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

चोरखमारा मध्यम प्रकल्प ता. तिरोडा जि. गोंदिया अंतर्गत वितरण प्रणालीच्या विशेष दुरुस्तीच्या प्रस्तावास विस्तार व सुधारणा रु. २९८८९५४६/- ३ % अनुषंगीक खर्च रु. ८,९६,६८६.३८/-, १२ % GST रु. ३५८६७४५.५२/-, WUA Formation रु. २६,०२,५९९/ व Royalty रु. ७९,२८,८८४/ अशा एकूण रु. ३,४३,७२,९७७/- (रु. तीनशे त्रेचाळीस लक्ष बहात्तर हजार नउशे सत्याहतर फक्त)) एवढ्या खर्चाचे प्रस्तावास संदर्भ क्र. ३ येथिल शासनाचे निर्णयान्वये विभागास दिलेल्या अधिकारांन्वये व आं.वि. स व उ.स. यांच्या सहमतीने खालील अटींच्या अधिन राहून सोबतच्या प्रपत्रानुसार प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. .

त्यानुषंगाने विषयांकित प्रस्तावास खालील अटींच्या अधिन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

१. शासन परिपत्रक क्र.प्रमा-२०१३/(७८५/१३)/सि.व्य.(कामे), ०१.०१.२०१५ मधील मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करणे अभिलेखे ठेवणे व कार्यवाही करणे महामंडळावर बंधनकारक आहे.
२. शासन पत्र दि.०४/०६/२०१६ अन्वये तपासणी सूचीतील मुद्दे आर्थिक निकष मा. राज्यपाल यांच्या निर्देशानुसारनिधी खर्च करणे, दायित्व निर्मिती मर्यादेत राहण्यासाठी कामाचे दोन वर्षांचे नियोजन करणे याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाची राहिल.
३. तांत्रिक मान्यतेपूर्वी बांधकामाचे सविस्तर सर्वेक्षण व संकल्पनावर आधारित तरतूद करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाची राहिल.
४. अंदाजपत्रकात गृहीत धरलेले आराखडे / संकल्पने दरसूची बाह्यबाबी व वहन अंतरे तपासून अंदाजपत्रकास सक्षमस्तरावर तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी.
५. कालव्यातील गाळ काढणे, कालवा भराव व गवत झाडे / झुडपे काढण्याची कामे जलसंपदा विभागाच्या यांत्रिकी संघटनेकडे उपलब्ध मशिनरीद्वारे करावीत.
६. प्रस्तावीत कामांमुळे होणाऱ्या खोदकाम/ तोडफोड याद्वारे उपलब्ध होणारे बांधकाम साहित्याचा पूर्ण वापर करून बचत साधावी.
७. कामाचा खर्च उपलब्ध अनुदानातून प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत व नियोजित वेळेत पूर्ण करण्यात यावा. सदरची कामे पूर्ण होईपर्यंत त्रैमासिक प्रगती अहवाल शासनास सादर करावा. काम पूर्ण झाल्यानंतर त्याबाबतचा पूर्णत्व अहवाल शासनास त्वरीत सादर करावा.
८. विषयांकित प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रकातील तरतूदी, दर, वहनअंतर ,संकल्पन व इतर

तांत्रिक निकष याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी क्षेत्रिय मुख्य अभियंता व अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.

९. सदर प्र.मा. अंदाजपत्रकातील कामांसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. तसेच प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यतेची मंजूरी दिल्या नंतर पुन्हा सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, CWC ची मार्गदर्शक तत्वे, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धत याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

१०. सदर दुरुस्तीचे काम झाल्यास ११५ हे क्षेत्र पुर्ण स्थापित होणार आहे याची संपूर्ण जबाबदारी अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.

११. सदर दुरुस्ती काम पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रांतर्गत ५ पाणी वापर संस्था स्थापित करुन लाभक्षेत्र हस्तांतरीत करणेची संपूर्ण जबाबदारी अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.

१२. सदर अंदाजपत्रकात १२% वस्तु व सेवा कर गृहित धरण्यात आला आहे. तथापि, जलसंपदा विभाग सामाईक दरसूची सन २०१७-१८ मधील सर्वसाधारण टिप्पणी मुद्दा क्र. अ) १) नुसार प्रत्यक्ष वस्तु व सेवा कराची परिगणना करावी व त्यानुसार सक्षम स्तरावर तांत्रिक मान्यता प्राप्त करुन घ्यावी.

१३. सद्यस्थितीत उपलब्ध निधीनुसार शासन निर्णय दि. १/८/२०१९ नुसार महामंडळाकडील विशेष दुरुस्ती / विस्तार व सुधारणा वर्क प्लॅनची किंमत अडीच पटीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त होत असल्याने, अतिरिक्त निधी प्राप्त झाल्यानंतरच काम हाती घेण्यात यावे.

प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च ४७०१ मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च, (११) विविध पाटबंधारे महामंडळांना भागभांडवली अंशदान (विस्तार व सुधारणा) ११ (०१) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (कार्यक्रम)(४७०१ जे १५८) ५४, गुंतवणुका या मुख्य लेखाशिर्षखाली करावा व मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१६/२७/२०१६/लपा-०२, दि.२६/०५/२०१७ मध्ये विहित केल्यानुसार कामांच्या खर्चाबाबतीत रु. ५.०० कोटी पर्यंत प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार आं.वि.स व उ.स. प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये यांच्या सहमतीने हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता सिं.व्य.(कामे) कार्यासनाच्या नोंदवही क्र. २२ सन २०१९-२० मध्ये नोंदविण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संगणक संकेतांक क्र. २०१९०९१११९५१५३५९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रो. र.पोळ)

शासनाचे अवर सचिव

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,

३. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
४. मा.सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
५. मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
६. मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
७. मा.मंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. मा. राज्यमंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
९. प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१२. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१३. कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.
१४. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, नागपूर.
१५. आंतरवित्त सल्लागार व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. अधीक्षक अभियंता, भंडारा सिंचन मंडळ, भंडारा.
१७. कार्यकारी अभियंता, गोंदिया पाटबंधारे विभाग, गोंदिया.

शासन निर्णय क्रमांक: प्रमा-२०१९/ (प्र.क्र. १०९/२०१९)/ सि.व्य.(कामे), दि. ११/०९/२०१९. चे सहपत्र

CHORKHAMARA

Medium project

Recapulation sheet

Sub Head	Dam Works	Branch LBC & RBC 2	KLD	Total Amount
	(In Rs.)	(In Rs.)		(In Rs.)
C-Works	-	-	-	
Repair to earthwork and pitching of dam	3355852	-	-	3355852
Structure Lining L.B.C	-	1098902	-	1098902
Structure Lining R.B.C	-	1294658	-	1294658
Structure Lining KLD	-		1556382	1556382
Earth /work of Canal R.B.C.	-	5746913	-	5746913
Earth /work of Canal L.B.C.	-	2232385	-	2232385
Earth /work of Canal KLD	-	-	6860224	6860224
D-Regulator	-	-	-	
Construction of S.W.F.@ 110 m on L.B.C	-	788843	-	788843
Construction of S.W.F.@ 5330 m on L.B.C	-	519501	-	519501
Construction of Out Lets on L.B.C. @ Rd 1640/R,4950/R,6350/R ,7115/R7450/R,8470/R (6 No	-	578975	-	578975
Repairs to HR @ 5285 m on l.b.c	-	173169	-	173169
Providing & Fixing Measuring Devices C.T.F. on @ 9500 m on R.B.C	-	1325734	-	1325734
Construction of Out Lets on R..B.C. @ Rd 4220M,4225M,5333M, 6125M,6210M,7320M,		878237	-	878237

8145M,8696M,9463M, 9479M,10480M,11020 /R,11665M,(13 No)				
Construction of S.W.F.@ 40 m on K.L.D	-	-	777732	777732
Construction of S.W.F.@ 11960 m on K.L.D	-	-	507813	507813
Re Construction of Out Lets on KLD. @ Rd 65,929,1095,1996,339 3/L,3393/R,9883,1042 0,11067,14319,15250,1 6524(12 No)	-	-	1011155	1011155
Re Construction of minor head at RD 5872 m on KLD.	-	-	112779	112779
E-Falls	-	-	-	-
Re-Construction of Falls @ 90m on R.B.C		433724	-	433724
G-Bridges	-	-	-	
Repairs to VRB @ 8813M on RBC		334606	-	334606
Repairs to VRB @ 1995 & 8890 m on KLD	-	-	301962	301962
	-	-	-	1649367
Total	3355852	15405647	11128047	29889546
3 % ETP on work portion	100675.56	462169.41	333841.41	896686.38
12% GSTon work portion	402702.24	1848677.64	1335365.64	3586745.52
Water User Association		2602599		
Royalty				7928884
Gross Total	3859229	20319093	12797254	34372977

(रो.र.पोळ)
शासनाचे अवर सचिव